

דער די שפּוט פון אישילער מיט אַקלויזניק.

און דער צוא מיינע פּרידער
נאך צוויי הערליכע לידער
וויא מיט גרויס פּערנעניגין
טוט אַמוטער «דאס קינד פּערנעניגין»
אויף וויא אויף «דעם זארג»
שטעלן זיך פּערשידענע צום טארג.
פּערפאסט פון בנימין זאב ראבינאוויטש.

ווי לנא

ДИСПУТЪ

Разговоръ.

Соч. Б. З. Рабиновича,

В И Л Ъ Н А.

Въ Типографіи Фина, Ровенкранца
и Шрифтзетцера

На Вилейской улицѣ въ домѣ № 715/24 1877

HARVARD
UNIVERSITY
LIBRARY

64

Дозволено Цензурою 14 Мая 1876 г. Вильна.

צוים לעזער

איר לעזער גיווים קלערט
אויף מיינע לידער גיפינען אבראק
קיין סעלאדיא, האבין מיר גיהערט
דיא ווערטער איין פאסין נאכין טאק
מיר וואלטין פארהער וויסין
פון דיזען ווערק דעם פעלער
וואלט דער מזכר ספרים נישט געניסין
פון אונז, פאר אים אהעלער!

מוז איך שוין אסוד פערטרויען
ווייל איר מיר דער צוא שפארט
קיין ברוח, האט דאס גיטאן שטראיען
פאר אמעלאדיא, האט מיר נישט גיארט
נור דיזען חסרון, קען איך ערפילין
אייער קניה, איז נישט גינארט אין גאנצין
מיט וואס פאר אמעלאדיא איר וועט שפילין
וועלין דיא ווערטער גיווים נאך טאנצין!
דער פערפאסער.

דער גימנאזיסט מיטן קלויזניק.

גימנאזיסט

דיר קלויזניק האב איך צוא פֿרעגן
 אין אייניגע זאכן ביסטו מיר דער ווידער ?
 דוא ווייבסט אויס אלע מיינע וועגן
 דער זעהסט מיר ציטערין דינע גלידער ?
 איך פֿערלאנג, דוא זאלסט מיר ערקלערן
 דיא אורזאך דער פון וויל איך וויסן
 צו דען אז איך דיא בילדונג לערן
 וואס פאר אבייז, קענסטו דורך מיר גיניסן ?
 מיין פֿראגעסאן, איז דאך וייער גוט
 זיא וואקסט זיא שטייגט, וויא פון מינוט
 נור דוא איינער, לאכסט איר אויס !
 ווען דוא וואלסט בילדונג ערקענט
 וואלסטו מיר גיוויס נישט גישענט
 דוא וואלסט גיוויס, פון קלויז ארויס !

קלויזנער

דיין פֿראגע, קען איך נישט פאר שטיין
 וואס פאר אקומפאניסט, קען איך דיר זיין
 מיין גישעפט איז נור, מיט גאט אליין
 איך שוין מיר אלץ אונטער זיין שוין

אײַך זעה דיר גיין אין דיא גאסן
 דיין מויל אלץ קיין אידעש רעט
 זיצט אן אהיטיל, עסט אום גייוואסן
 ווייכט גיט פון תפילין, פון קיין גיבעט
 דאס אלליין קען שוין קלעקן
 מיין הארץ זאל פאר דיר שרעקן
 דוא זאלסט גיט שאדין צו מיין השלמה
 מיין פראפעסיאן איז זייער שיין
 זיא גיט דעם מענטשין אגוטין לויין
 שטיצט דעם גוף, מיט דיא נשמה

גימנאזיסט

מיין פרודער, דוא האסט גיט רעכט!
 דיין פראפעסיאן איז זייער גידיקט
 צום גוף איז זיא אימער שלעכט
 אונטער דיא צייט ווערסטו דאך גישטיקט
 קיין פערגעניגן קענסטו דאך גיניסן
 ווען דוא עסט אויף אפרעמדין מיש
 שלאפסט אויף הוילין, ווערסט אום גיריסן
 עס נעמט אפ דיא גלידער, הענט אינ פיס
 אפער וויא איך נור פאנג אן שטודירן
 מוט שוין דער גליק מיט מיר שפאצירן

פון אוינע נויט ווער איך בעפרייט
מיט מיר טוט זיך קיינער שפען
מיט גרויס עהרע מיין האַט אן נעמען
דיא פארנעמסטע מענער אדעלע לייט

קלויזנער

מיין פערנעגנין וויא קומסטו צוא פאר שטיין
דיר איז פאר בלענד פון גושם דיא אויגין
אשווערע שטיקיל גמרא אז איך טוא דער גיין
מיין פרייליכקייט וואלט דיר אין גאנצין אפ גיוואויגין
איך לערין מיט חשק אונ זינג מיר צו
פערנעם איך אז אלע מיינע ליידין
חאץ ביא טאג ניט גיגעסין, ביא נאכט קיין רוא
האף איך דאך צוא קריגין אשטיקיל גן ערן!
אבער רוא, אויף שונאים צוא זאגין
וואס דיר קען שוין דאס איין טראגין
אפגעסנע, אבאסנע, אז רוא ווערסט שוין קלאר
עס איז דאך טאקע צו לאבין
אז אין אזעלכע דומע זאבין
פערפריינגסטו צייט שיינע עטליכע יאר.

גימנאזיסט

זעה מיין פריינד! רוא ווילסט זיך גאר קריגין?

האב איך פאר דיר נאך פראגעס אפולע
 זאג מיר, אז דוא זינגסט שוין «אמר רבא» מיט אניגון
 צו איז דאס פאר דיין ליידגין מאגין עפעס אפעולה?
 אז עס קריגין זיך רב הונא מיט רב אשי
 אונ אפט צווישן זיין איינער אמכריע
 וואס מיסטו זיך אריין? פרעג איך דיר אקשיא!
 מיר דוכט, דוא ביסט פון זיין קנאפ יואס מבריע?
 אבער ווען איך ווער נור גאטאו
 מיט אייניגע באסגעס, פאפאו צו קרילאו
 בעקום איך דער פאר זייער אפט אנאגראדע
 אונ ווער רעט שוין פון דעם חק
 אז איך בין קלאר דעם אוראק
 מאכט מען שוין מיט מיר אנאנצע פאראדע.
 קלוינער

דיינע אלע קענטעניס, וואס פאר אווערד האבין
 אז וואס פון טאג ווערסטו מער אויס גילאסין
 דיינע עלטערין ווינשין זיך דיר צוא בעגראבין
 איידער דוא זאלסט גיין אין דיא קלאסין
 אלע טאג שטארקין זיך דיינע עזנות
 עס איז אום מיגליך אויס צו ריידן
 מאכסט געבאד אן גאנץ גרויסע בויזנות
 דיין פאטער אונ מוטער דיא באבין מיטן זיידן

פון מיר אין קלויז יעדער קוועלט
 דיא גמרא אפיו , דער שטענדרער גישטעלט
 אונ לערין פלייסיג מיט גרויס דהקדה
 מיט מיר טוען זיך בענטשין
 אלע גוטע פרומע מענטשין
 אויף מיינע עלטערין בין איך גיוויס קיין הקבדה .

גימנאזיסט

דער קלויזנער גיב מיר ערקלערין אויף קלאר
 צוא וואס פאר אציל האסטו זיך גישטעלט
 קיין גישעפט פערשטייסטו נאך גיט אהאר
 דיא וועלטליכע געהיימנים איז פון דיר פאר שטעלט
 אז דוא וועסט שוין פון קלויז ארויס
 וויא דוא רעכניסט אליין , באקע א לייט
 בארף מען נאך דיר ארויף נעמען אויפין שוים
 אונ געבין דיר עטין , וויא פאר אקינד מען צו קייט
 אבער איך מוא דאך האפן
 ווען אפילו איך וועל שלאפן
 וועט שוין זיין פערדיגט מיין ברויט
 צוא וואס פאר אגישעפט
 איך וועל ווערין בעהעפט
 וועל איך גיט בארפן ליידן קיין נויט .

קלויזניק

פון דיינע נארישע פראגעס האפט מיר גאר לאבין
 איך וועל דאך האבן פון גאר דאס בעסט
 סען וועט מיר געבן נון, שיינע גליידער מאבין
 דער צוא א צוגאב צוויי דריי נאך קעסט
 ביא מיר וועט זיין פבור מיט גדולה אין איינעם
 אז איך וועל אויס פירן מיין רעכטן ציל
 דאמאלס וועל איך מאקע מיט אגעפיל אריינעם
 קענען זיצן אונ לערנען וויא פיל איך וויל
 אפער דוא וועסט דאך זיין פערהאסט
 ביא שווער אונ שוויגער אקנאפער גאסט
 אויב דוא וועסט זיך פירן מיט דינען שטראי
 דוא וועסט פערזוכן זייערין אביסין
 וועט זיין גיוויס גרייליך פערדריסין
 וואס פאר אמצוה צו שפיוון אזוא א גרויבן גוי?

גימנאזיסט

דוא ביסט גאר אנאר, אויב דוא ווילסט וויסן
 עס גייט שוין אויס דיא פאר צייטיגע מאדעס
 גיחאפט אקלויזניק עפעס וויא אגוטין ביסין
 גישפייזט גיקלייכעט מיט אלע וויגאדעס
 סיידין אועלכער וואס זיין טאכטער האט אפראק

וועט יעצט דיר פאר א איידים נעמען
אונ אויב דיא מיידיל איז נישט קיין דוראק
וועט זיא זיך נאך מיט דיר שפעמען
אבער איך מיט דיא צייט טוא עקסעסטרין
איינער איך וועל נאך ענדיגן שטודירן
איז שוין דא אויף מיר בעלנים פיל
מיט מיין שיינעם קאפלימענט
ווער איך דאך גוט בעקענט
מיט דיא גיבילדעטע פריילין איך אליבע שפיל.

קלויזנער

זעה נאר וויא גרויס דוא מאכסט זיך אליין
דוא ביסט נאך אויך נישט במעקה העליונה
דיין פראפעסאן איז אויך יעצט זייער גימין
עס וועלנערין זיך אפולע וואס אין קונה
מען גיפנט אלער האנט קענער סבין
וואס זיצן אן ברויט, גאר אן ליצנות
איך ווייס מען טאר דער פון נישט לאבין
נאר איך מיין מיט א אמת, עס איז ארנסנות
אבער איך בין יעצט נאך מער גישטויגן
מען וויל מיר איין שלינגען מיט דיא אויגן
ווייל אונזערע יעצט ווייניג זיך גיפנען
חאץ איך בין נישט אויף גיטראגין

מיט דיא פֿריילינגס וועלכע דוא מוסט זאגן
פון דעסט וועגן ליג איך זיין גוט אין זינען .

גימנאזיסט

זעה נור , וואס מוסטו מיר אזו שרעקן
מיט אזוינע זאכן וואס איז פאלש ליגן
אגנימאזיסט וועט נישט גיין . דיא האנט אויס שטרעקן
אזוא וויא אקלויזנער אנדרייב צו קריגן
עס זאל אים זיין אפילו וויא דוא זאגסט שלעכט
קען ער דאך פערדינען אנגראסין גיכער וויא דוא
ער וועט גיכער עסן אשטיקיל פיש העכט
איידער דוא אשטיקיל הערינג בעקומסט וואו ?
דוא דארפסט זיך גאר שעמען
מיט וואס דוא מוסט זיך איבער נעמען
זעהסט נישט אן אנגראסין בייא דיין נשמה
אז דוא פאר א איידים קומסט אן
האסטו אויך נישט וואס צוא טאן
מען האט פון דיר מער צער וויא נחמה .

קלויזנער

אקלויזנער איז טאקע גוט , זעהסט דאך צליין
אז ער פאר דינט נישט איז אויך אן סכנות
יעדער איר נעמט אים אן ארענטליך שיינ

אין זיין נויט האט פארט יעדענער רחמנות
 אפער אנגמאזסט גאט זאל בעהיטין
 עס וואלט אים חלילה הוצאות גיפעלט
 וואלט ער גינוים גרויס הונגער גליטין
 איידער ער וואלט וואו בעקומען אגראסין געלט
 אונ בייא שווער אונ שוויגער
 וועל איך גינוים זיין קליגער
 פאר דיר וואס דוא פרעגסט וואס וועל איך טאן
 דוא ווייסט אז אלערגער
 האלט זייא פאר דיא הערגער
 ער מעלקט — אונ עכט — וואס גייט אים דעראן .

גימנאזיסט

אויב דוא ווילסט וויסן וויא דוא ביזט גיפאלין
 זעה נור בעטראכט בייא וועמען האסטו אנוסט
 אויף דיר איז דאך גיווען אנגביר אדער ארב אבעלן
 אקביין שטעטילסער פרנס חודש האט גידאט צוא דיר לוסט
 יעצט אפער , ווער טוט זיך נאך דיר יאגין
 א ישובניק אפראסטער מענטש אפאנעראדניק חלעבין
 דוא וועסט זיך נאך דארפין ביט זייא גוט שלאגין
 איידער זייא וועלין. דיר דייע גרן אפ געבין
 מען ווערט בייא זייא אויס גיריסין

מען מוז שוין פון הארע וויסן
אזעלכע ארבעט וואס דייע אונגן האבן גיט גיזעהען
אויף בין אבער זייער טייער
מיט מיין פראפעסיאן אפויגיל אפרייער
אזעלכע שידוכים וועט מיר גייויס גיט גישעהען.

קלויזנער

דייע אלע רייד איז דאך נור נארעשע המצאות
אויף וועל דיר אבער פרעגן וויכטיגערע שאלות
לאמיר זעהען אויף קלאר ווער איז אין מעות
בייא וועמען גיפונט מען גרעסערע מעלות
אקלויזנער זאל לערנען קען דאך ווערין אלייט
אדער אדער א מגיד איז נאר מה טוב
אפילו אשוחט א ראש ישיבה אמלמד בייא דווע צייט
בעקומען זיין אויף פון יעדען פבור לרוב
אבער דוא מיט דיין שטודירן
וואס מוט דיר פון אידעשקייט אפ פירן
וואס פאר עהרע קענסטו דאמיט זיך איין קויפן
אין שול קען מען דיר גיט ליידן
דיין ארט מוט יעדער אויס מיידן
פון דייע דלת אמות מוט מען דאך אנטלויפן

גימנאזיסט

ניין ברודער, דוא האסט נישט גיטראפן דעם אָרט
 מיט דיזע סעלות קענסטו גאר נישט שטאלצירן
 בעפראכט נור א דוקאוניק פון דעם גרעסטן זאָרט
 וויא פיל עהרע טוט ער בייא דיא צייט פערלירן?
 צו דאס איז אנליך דעם שטיקל פבור אין קלויז?
 צווישן פראסטע מענטשן קען ער הויבן דיא קאפ
 זעה אבער ניין שאַנד אין גאס צוא אין הויז
 פון ניין ריידן מיט אַקריסט לאכט מען דאך אָפ
 איך אבער, מיין האפענונג איז גרויס
 מיט וואס פאר אַצין איך וועל ארויס
 וועל איך דאך ניין בייא אלעמען גישעצט
 בייא דיא גרעסטע קענער
 וועט מיין עהרע ניין שענער
 פאר דיר וואס דוא האסט דעם באַנק גיקוועצט.

קלויזנער

איך בין אבער פארט טייערער פון דיר
 אלע קומען דאך אן צו אדוקאוניקס לאסקע
 ווער איך א רב שטייט מען בייא דער טיר
 איידער איך וועמען א דין תורה צו אשאלה פסקה
 ווער איך אמגיר אונ זאג א דרוש

שטעלין אלע אויס דיא אויערין וויא העיער
 זאג איך מוסר חאטשע וייא האבין פערדרום
 מוזין וייא דאך פערליידן אראפ לאזן דיא נענער
 ווער איך אטוחט איז אויך נישט שלעכט
 אז איך האב שוין קוים דעם אקס גישעכט
 מוז מען נאך ווארטן אויף זיין בריקה
 אונג אפילו אמלמד , גאט בעהיט
 קען איך זיך אויך איבער נעמען ראמיט
 איך שלאג דיא תלמידים , עס מוז זיין שתיקה .

גיאמנויסט

מיט אנאריסין פאטראן איז נישט וואס צוא ריידן
 דוא פאר שטייט גאר נישט וואס גוט וואס שלעכט
 בעטראכט נור גוט דעם דוחאוניקס ליידין
 ער איז דאך פערקויפט צו יעדערין פאר אקנעכט
 ארב צו אמגיר , וואס דוא וועסט ווערין
 וועסטו האבין דער פון קוים ברויט מיט קאסע
 פון מענטשנים גאב אז מען דארף זיך גערין
 איז דאס פאר וייא אויך אנרויסע משא
 עס ברעפט נאך אזעלכע שטעלין
 וואס דער רב איז נישט גיפעלין
 יעדער גראבער יונג זאגט אויף אים אריעה

מיט דיא פאסקעווילין שרייבין
טוט מען אים דאך פערמרייבין
ער בלייבט אן אשטעל אונג קראצט דיא פיאה.
קלויזנער

מיט דינע ראיות, האסטו דאך קיין געפיל
אין גאנצין בעשאף פון גאטס הענט
צוא נור א דוקאונער איז צום דלות אציל?
בייא אים אליין האסטו דיא ארכוט ערקענט
גאט האט אויף דער ערד אראד גישטעלט
אלע מענטשין טוט ער אויף אים דרייען
אפילו אנעלכע וואס זיין האט ער פאר פעלט
האלט ער זיי אין האנט ער וועט גאך איספיינען
וויא באלד אז נישט רייך
איז דאך גיוויס שוין גלייך
וואס איך האב זיך צום לערנען גינומען
דאס וואס מיר יעצט פעלט
אויף דינע גארנישע וועלט
וועל איך דער פאר מער עולם הבא בעקומען.

גימנאזיסט

מיט דינע פארניגע רייד ביסטו אפילו גירעכט
נישט גראד א דוקאונער איז ארום גימיז

אָבער דאָך איז ער מער מיט'ן דלות איין גיפֿלעכט
דאס וועסטו מיר גיוויס דאָך מודה זיין אליין
נור דיין אויפ פיר מיט דיא פאמראניסע שפיצין
מען רופט אַקלויזניק נאר איז טאקע ריכטיג
צו דארף מען בייא נאכט אין דער פינסטער ויצין
ווייל מארגין פריא וועט גיוויס זיין ליכטיג ?
איך קען דיר זאגן גיוויס
דעם ציל וועלכין איך שים
איז מער פון דיינעם אויף דער וועלט מייער
איך קען דורך אים גיווינען
אייניגע מצות צו פערדינען
אויף יענער וועלט זאל אויך זיין צוא שטייער .

קלויזנער

פון דיר איז גיוויס דעם חקם דיר פערבארגין
אז רייך איז נור דער וואס פערלאנגט נישט מער
דיא רייכטום צום מענטש'ן מאכט אן גרויסע זארגין
ער שטעלט צוא ליב דעם זיין לעבין אין גיפער
צו מיין פראפעסיאן נאך בעסער פאסט
איינפאכג צוא זיין נישט רייך נישט גימין
איינס פון דיא ביינע דער וואס טראגט דעם לאסט
קען נישט מיט אריינעם געפיל איר גישמאק פערשטיין
אט מיט דינע צווייא מעלות

איו שוין אַראפ ריינע שאַלות
 איך האב דאך אין צווייען דיא פֿעולֶה!
 מיר איו דיא פֿינסטערקייט פֿרייער
 פֿאר דעם וואס פֿעלייכט אפֿייער
 צוא דעם קומענדיגן טאג איו דאס אַגרויסע סגולה.

גימנאזיסט

הער פֿרוֹדער, פֿערקריך גיט אין עולמות העליונים
 מען ווייס גיט ניוויס וועלכער דארטין איו גרעסער
 וועלכע זיינען דא פֿערהאסטזפֿאר תּחתונים
 קען זיין דארטין זיין פֿאר הינע עליונים פֿעסער!
 ערקלער מיר פֿעסער דיין נארישע סבֿרא
 וואס צו דיין פֿראפֿעסיאן טאר מען גיט זיין רייד
 מיר גיפֿינען דאך אז דיא פֿעלי הגמרא
 האפֿין גילויבט רבֿין ביין אים איו תּורה וגדולה צוא גלייך
 אויך איו מיר שווער
 דער גיין דיין קלער
 אז צו אַגיטיינעם איו דיין פֿראפֿעסיאן קיין סחורה!
 הילל הוקן פֿון גרויס גייט
 האט מען דאך גיפֿונען פֿערשנייט
 אויפֿין פֿענסטער פֿון בית המדרש הערינדיק דיא תּורה.

קלויזנער

וואָרט אויף ברוֹדער זיין נאָר גירולדיג
 דיאָ זעלבֿיגע תנאים זיינען צואַ מינע רייד אַראָה
 הילל מיט רבי אלעזר בן הרסום מאַבין טאָקע שולדיג
 רייכע אונד אַרעמע וועלכע זיינען פון דער תורה פֿרייע
 אַט זעהסט דאָ דאָ אז מיט דיזע נסיונות
 קען מען גיכער פון רעכטן וועג אַראַפּ
 דעם דער לאַזט גיט זיינע גרויסע אַביונות
 דעם דיאָ רייכקייט פאר דרייט דיאָ קאפּ
 נור דיאָ איינפאַכע מענטשן
 האט גאט גיטאן בענטשן
 זיין קענען גיכער טרעפּן אין ציל!
 איז דאָ דיאָ וועג פאר מיר
 דער טייערסטער שפּאציר
 נור דאָ האָט גיט אין איר קיין גיפּיל!

גימנאזיסט

דיינע נצחונות איז גיטא וואס צו הערן
 נאָך דיין קלער דארפֿן אלע ווערן רבנים?
 צו זאג מיר מיט וואס זאל מען זיך ערנערן?
 מיט תורה אליין קען מען זאט ווערן על פנים?
 פאר וואס האבן אונז דיאָ הול פערבאטן
 מען זאל אפּראַפּעסיאן וואס מער ליבן

דר טעם פון תורה זאל גיט ווערן אב גיטראטין
 כוונ זיא מיט אפראטיק דרך ארץ ווערן איין גיריבין
 צו האט מען גיפונען חטאים
 בייא אונזערע תנאים אמוראים
 ווייל צו זייער לערנען האבן זיין בענוצט אמאלענט
 צוא דיא איצטיגע דורות
 זיינען שוין ריין פון עבירות
 וואס בייא זיין איז נור אמלאכה פערשענט ?

קלויזנער

קיין פראפעסיאן איז בייא מיר גיט שפל
 גיט אזו וויא דוא מאכסט דעם פירוש
 אין דיא תנאים צייטן איז דאס גיווען נור א טפל
 ביידע צו זאמען איז זיין גיווען נושא פירות
 אין דיוע דורות איז אבער גיווארן פאר קערט
 איבער דעם טפל לאזט מען דעם עיקר אפ
 מען פערזוכט אפראפעסיאן ווערט תורה גיששערט
 מען וואלט אפילו לערנען איז שוין פערדרייט דיא קאפ ,
 דיין פראפעסיאן איז אשרעק
 זיא מאכט אין נשמה אפלעק
 איהרע טראפנים זיינען דאך ביטער וויא גאל!
 וויא מען כרעט צו איר צו
 האט שוין פרוםקייט קיין רוא

אַט דער פאר איז זיא פֿערהאקט איבעראלל .

גימנאזיסט

דוא קענקסט דאס שטענדין פון היינט ביז מארגן
איז זיא פֿארט קעגין אלס מער גיוואויגן
ווען דיא מוטערס שפראך איז פון קינד פֿערבארגן
אויס פֿירן זיין פֿערלאנג ווערט ער ארויס גיצויגן
וויא וואלטין דיא אידן מיט תלמי המלך אויס פֿירן ?
איבער זעצן דיא תורה אז אים האט זיך פֿערלוסט
דיא שופטים דיא מלכים וויא וואלטין זייא רעגירן
ווען זייא וואלטין איר לאנד שפראך גיט גיוואוסט
אין דיא איצטיגע צייטן
האט דאס מער צוא בערייט
אן דעם קען מען גיט שטעלן אפריט
דיא רעגירונג איז צו פֿרידין
מיט דיא איצטיגע אידן
ווייל זייא האבן זיך גינאמען דער מיט .

קלויזנער

זעה מיין פֿריינד לאז מיר צו פֿרידין
עס איז גלייכער מיר זאלן זיך שיידין
דעם צונג אונטער דיא ציינער מוז מען גוט פֿערשטיין
האב איך דאס בירושה פון דעם עלטער זיידן

נור מיין ניט אז דוא ביסט שוין אין גאנצין
 קעגן מיר פארפירט אפ גיטריבן
 איך וואלט וועלן מיט דיר נאך מאנצן
 מיט אייניגע ראיות וואלט איך גירעכט גיבליבן
 נור דער וואס האט בענאגד
 ביידע זאכן אין דער האנד
 קעגן אים וואלט איך גיוויס ניט גישטרייט
 ווארום אלעס אויף דער וועלט
 האט דאס גאט גישטעלט
 דער מענטש זאל דאס פרויבן אין דער צייט .
 ע נ ד ע

צוא פערוויגין א קינד

א.

שלאף מיין קינד זיין רוהיג גישטילט
 דיא וועלט איז דאך פריי פאר דיר
 דיא זאטור מיט דיר אויסע ליבע שפילט
 אין דיין מליינעם פרייען קוואטיר
 דוא וויסט דאך ניט פון זאך פון פיין
 דיין הארץ איז פון מרויער דיין
 זיין דאך לוסטיג מיט דיא זונען שיין

דיא צייט וואס דוא ביינט נאך קליין

ב.

שלאף מיין קינד זעה גיט גויין
אויף גויים גיט וואס דיר פעלט
פון זינד גיטוים ביסטו נאך גיין
דיין שפייז פאר דייע אויגין גישטעלט
אויף קליידער צירונג האסטו אויף גיטוים
אבעל חוב נאך גיט אויף אפרוטה!
דייע גלידערליך אלע גיוונד אונ פריס
דיין קעפעלע פון אלס א בערוטע.

ג.

שלאף מיין קינד דייע אויגעלאך מאך צו
דיא צייט וואס דוא ביסט נאך גליקליך!
אויף דיא קינפטטיגע יאהרין גיפינט מען קיין רוא
דיא קאפ ווערט צו שפרייט אויף שטיקליך
דיא צייט וואס דוא ליגסט אין דיזע וויג
איבער דייע אויגעלאך מיט אליילאך פערלאנגען
ביזטו גיטוים זיכער פון שאנד פון קריג
קיין מותרות קענטו יעצט גיט פערלאנגען.

ד.

שלאף מיין קינד דייע גיראנקען איז קלאר

דוא וויקסט גיט וואס מ'רויטער-בערייט
 קיין קלעממענס קיין פערדרוס נאך גיט אהאר
 פון וועלמליכע גויט ביסטו נאך בעפרייט
 עס וועט נאך אמאל שלעכטע צייטן קומען
 גאט זאל דיר פון זיין בעשיצן
 זייערע שטראמען זייערע וועלן רוישן און ברושען
 מען קען דאך אויף אארט גיט איין זיצן

ה.

שלאף מיין קינד דיא קעפעלע לייג אונזע
 זיין דאך לוסטיג מיט דיין פריילינגס צייט
 יעצט ביסטו זיכער פון רויב פון שרעק
 מיט בעטריגערייא פון שלעכטע לייט
 אזויסין שלאף מיין ליב קינד געניס
 ביו דוא וועסט אויף וואבין מיט גרויס פרייד
 דיין מרוים איז יעצט ליב און זיס
 מען ברויכט צו אים קיין בעשייד.

ו.

שלאף מיין קינד איך וועל נאך זינגען
 גיבענטשט פון הימיל זאלסטו זיין
 קיין ווייען קיין שמערץ זאל דיר צווינגען
 אין דיין ערציהונג ביין דיא עלטערין דיין

רִיזֶען הָאָפּענונג מוואַ אײַך נײַט פֿערלירן
 מיט פֿערנעניגן וועסטו אונז מאַכן זאט
 אין וואס פֿאר אַוועג דוא וועסט זיך פֿירן
 זאַלסטו זיין מיט דער צײַט אַהוואט.

ז.

מײַן קינד זאַלסט זיין פֿעגליקט אין זיין וועג
 דעם מיטן פונקט זאַלסטו שטענדיג היטן
 גאט זאל דיר פֿעשיצן פון אַזײטיגע שטעג
 וואס מען קען איר פֿערלירן אין מיטן
 זיין וועלטליכע רײַזע זאל זיין צום פֿעסטן
 אַמעסט שטור אין האנט זאַלסטו מיט נעמען
 יעדער טריט זאַלסטו פֿריער גוט מעסטן
 רײַזע עלטערן זאלין זיך מיט דיר נײַט שטעמען :

ח.

מײַן קינד זאַלסט זעהען חכמה אײַן קויפֿן
 אירע דעטענים מיט דיא קלוגע וויצן
 פון גאָרנים אירע פֿעהאסער ווייט צו לויפֿן
 אונטער אירע פֿליגלען זיך צו פֿעשיצן
 אויף דיר מײַן קינד זאל זיין גאטס השגחה
 זיין לערנען זאל קיין זאך שטערן
 צו זיין פֿערשטאנד זאַלסטו האבן הצלחה
 מיט רײַזע קריגער זיך קענען ווערן

ט.

מיין קינד זאלסט האבן נאך אמעל
 מיט בילדונג איין צו שטימען
 דאס איז בעדערפטיג אין אלע וויילע
 מיט דערמיט טוט זיך דיא צייט בערימען
 דאס עפינט אויף דעם מענטשנים אויגן
 אין אלע גישעפטן וואס ער האט
 זיא מוז אבער זיין אן הכרעה גיוואויגן
 צו איר זאל גיט ציען דער שפינדיל דראט.

י.

מיין קינד זאלסט זעהען מענטשן צוא ליבן
 יעדען אין זיין פאך זאלסטו עהרין
 קיין ארומאן פון דיר זאל ווערן בעמריבין
 ווער פון דיר וועט אמוזה בענערין
 מיט דיזען פירונג וועסטו גיוויס בעקומען
 גרויס עהרע גאר אן ארייד
 מיט אויסין טרוים ווער ארום גינומען
 איך נעם שוין פון דיר אפ שייד.

יא.

שלאף מיין קינד איך וועל נאך וויגן
 מיידע גידאנקען איז יעצט גימערט

רייכטום פֿערנעניגין פון גאט זאלקסטו קריגין
 דיין גאסען זאל ווערין גיהערט
 דיין בעהאנדלונג זאל זיין אַרענטליך פיין
 קיין פֿרעמדע גיט צו בעגעריין
 דיא מענטשין וועלכע אין דיינע גישעפטן וועלין זיין.
 זאלן איבער דיר גיט פֿערניסן קיין טרערין.

יב.

מיין ליבעס קינד פילייכט איז בעשערט
 אטאלענט צוא האבין אין דיין האנט
 זאל זיא גיט זיין אויף דיר בעשווערט
 זאלסט איר גיט פֿריינגען צו שאנד
 אין דינע צייט איז דאס גיט קיין שפאם
 מען וועט גיוויס פון דיר גיט לאבין
 נור אאיר אין שול אַמענטש אין גאס
 וועט דיר גוט זיין אין אלע פאבין.

יג.

מיין ליבעס קינד מער פון אלע גלידער
 זאלקסטו זעהען צוא היטין דעם צונג
 גאט אונג לייטין גיט צוא זיין דער ווידער
 אבשייא זאלקסטו האבין פאר אלט פאר יונג
 דער פאר וועסטו בעקומען אגוטין בעלוינונג

מיט דיין גאטור וועלן זיך אלע בענטשן
פריד מיט פרייד אין דיין וואוינונג
גרויס חן ביא אלע מענטשן .

יד.

מיין ליבעס קינד דיא ברכה זאל גאט געבן
צו וועלכין ציל דוא וועסט זיך שטעלן
מיט א פרויא מיט קינדער דיא יארן אויס לעבן
דיין הארץ פון זיין מיט נחם זאל קוועלן
קיין לייד קיין גוים זאל דיר דריקן
צוא אמענטשנים גאב אן צוא קומען
זייער ביסין ברויט טוט ווערגין שטיקן
איי מען פאר זוכט אים אויפן גומען .

טו.

שלאף מיין קינד עס איז שוין צייט
מינע גידאנקען נעמען שוין אויף אפשייד
פון דיא אלע אינטערעסן ביסטו נאך בעפרייט
קענסט נאך שלאפן מיט פיל פרייד
צוא גאט פון הימיל טוא אויף האפן
דער גליק וועט רוען אין דיין שוים
וועסטו קענען מיין קינד אויף רוהיג שלאפן
דיא צייט וואס דוא וועסט ווערן גרויס .

ע נ ד ע